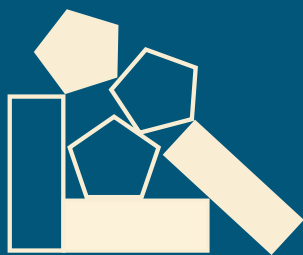

BASISANALYSE VAN DE ZEEDIJKEN

Bouwstenen Inspiratiegids

COLOFON

Opdracht

Basisanalyse van de Zeedijken

Opdrachtgever

Provincie West-Vlaanderen

Datum

18 december 2024

Onderzoeksteam Atelier Romain

Sally Lierman

Pieter Foré

Fien Bourgeois

Suzan Vanryckeghem

Lara De Hertogh

Dossiernummer

2419

Atelier Romain

Dendermondsesteenweg 50

9000 Gent

+32 (0) 9 233 69 76

info@atelierromain.be

www.atelierromain.be

In samenwerking met:

Voorwoord	5
Impuls Zeedijken	5
Basisanalyse Zeedijken	7
Bouwstenen voor een succesvolle zeedijk	9
Inleiding	10
1. Een verkeersveilige en uitnodigende zeedijk	12
2. Een zeedijk waar iedereen zich sociaal veilig voelt	15
3. Een zeedijk die bescherming biedt tegen de natuurelementen	17
4. Een zeedijk die uitnodigt om te wandelen en fietsen	20
5. Een zeedijk waar je comfortabel kunt zitten en verblijven	22
6. Een zeedijk die aanzet tot spel en beweging	26
7. Een zeedijk die zichtlijnen bewaart en visueel verrast	30
8. Een zeedijk die ontmoeting stimuleert	34
9. Een zeedijk die ontspanning en consumptie combineert	36
10. Een zeedijk op menselijke schaal	38
11. Een zeedijk met voorzieningen voor een aangename strandbeleving	40
12. Een zeedijk met hoogwaardige beeldkwaliteit en vergroening	44

IMPULS ZEEDIJK

BASISANALYSE

Basisanalyserapport voor elke kustgemeente die volgende zaken omvat:

- Cijferanalyse
- Analyse beeldkwaliteit
- Analyse belevingskwaliteit
- Quick wins en aanbevelingen

OPROEP

Oproep richting kustgemeenten die hen de kans geeft in te tekenen op een traject om te werken aan de uitstraling de zeedijk, doorsteken en achterliggende straten (afgebakend studiegebied).

TRAJECT OP MAAT

In samenspraak met de kustgemeente wordt een traject op maat uitgewerkt in functie van een specifieke uitdaging, onderzoeksvraag... gelinkt aan de beeld- en belevingskwaliteit van de zeedijk

Om dit traject mee vorm te geven en uit te rollen, wordt een studiebureau aangesteld. Zij staan ook in voor de uitrol van het participatietraject met diverse stakeholders.

Het traject op maat focust op co-creatie tussen het studiebureau, de kustgemeente en de betrokken stakeholders.

EINDRESULTAAT

Een afgewerkt eindproduct op maat van de kustgemeente.

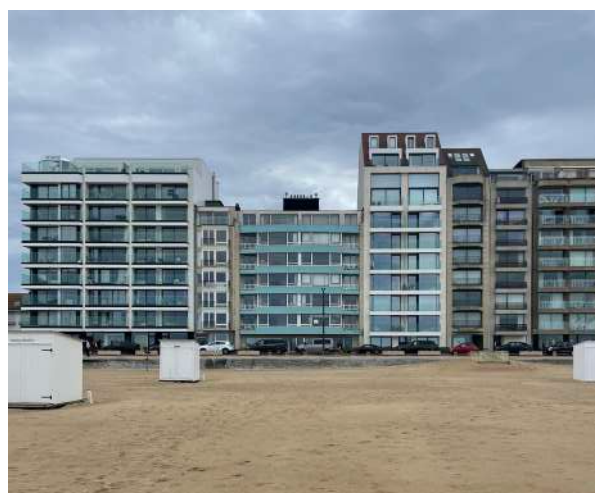
De vorm van het eindproduct wordt bij aanvang van het traject in samenspraak met de kustgemeente vastgelegd.

UREN OP AFROEP

Uren op afroep voor de verdere uitvoering of implementatie van specifieke actiepunten die tijdens het traject werden naar voren geschoven:

- Ontwerp
- Coaching
- Expertise
- ...

Voorwoord

Impuls Zeedijken

Met het project 'Impuls Zeedijk' streven de Provincie West-Vlaanderen, Westtoer en KERNpunt naar een kwaliteitsvolle opwaardering van de zeedijken in de tien kustgemeenten. Dit project kadert binnen het Impulsplan Kust van de Provincie West-Vlaanderen, dat enkele belangrijke beleidslijnen definieert voor de komende jaren. Een van deze lijnen is 'Strand en Dijk', waarvan 'Impuls Zeedijk' een concreet voorbeeld is.

In februari 2024 keurde de Vlaamse Regering het ontwerp van het strategische beleidsplan Kustvisie goed. Omdat het beleidsplan een langetermijnvisie omvat, onderzoekt de 'Basisanalyse' welke acties op **korte en middellange termijn** mogelijk zijn om de **beeld- en belevingskwaliteit** van de zeedijken te verbeteren. Hoe ervaren bezoekers en bewoners de zeedijken? Welke goede praktijken kunnen gemeenten van elkaar overnemen? Welke quick-wins kunnen snel worden gerealiseerd? De opwaardering van de zeedijken draagt bovendien bij aan de vernieuwing en versterking van het handels- en horeca-aanbod.

De basisanalyse vormt een eerste, fundamentele stap binnen het bredere traject 'Impuls Zeedijk' en biedt een actueel overzicht van de staat van de zeedijken. Daarnaast fungeert deze analyse als nulmeting, waardoor toekomstige analyses trends en evoluties kunnen blootleggen. Op basis van de resultaten worden kansen en aanbevelingen geformuleerd waarmee elke kustgemeente concreet aan de slag kan.

De basisanalyse is opgebouwd uit vier nota's: Cijferanalyse (0) Methodiek en denkkader (1), Analysenota per kustgemeente (2) en de Inspiratiegids met bouwstenen (3). De eerste nota omvat het voorbereidend onderzoek, namelijk de resultaten van de Cijferanalyse, opgemaakt door de diensten Data en Analyse Provincie West-Vlaanderen, POM DSA en het Kenniscentrum Westtoer, aangevuld met expertise en data van de overige Provinciale diensten en/of agentschappen. De daaropvolgende drie nota's zijn uitgewerkt door Atelier Romain.

Basisanalyse zeedijken

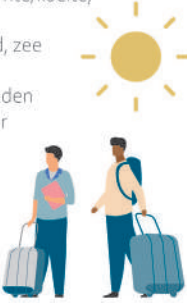
De basisanalyse van de zeedijken resulteert in vier nota's: de cijferanalyse als voorbereidend onderzoek (o), de theoretische nota met de methodiek en het denkkader van het proces (1), een analysenota per kustgemeente (2) en een inspiratiegids met bouwstenen (3).

- De voorbereidende nota (o) omvat de resultaten van de **'Cijferanalyse'** opgemaakt door de diensten Data en Analyse van de Provincie West-Vlaanderen, POM DSA en het Kenniscentrum Westtoer, aangevuld met expertise en data van de overige Provinciale diensten en/of agentschappen. Deze cijferanalyse kan je terugvinden in een afzonderlijk rapport.
- De eerste nota **'Methodiek en denkkader'** omvat de theoretische basis van het onderzoek naar de zeedijken en geeft inzicht in het methodologische en ruimtelijke denkkader waarop de verdere analyses zijn gebaseerd. De nota kadert de onderzoekopgave, beschrijft de opbouw en focus van het onderzoek en legt de gehanteerde werkwijze uit. Dit document vormt het fundament waarop de verdiepende analyse per kustgemeente is gevoerd.
- De **'Analysenota beeld- en belevingskwaliteit'** bundelt de resultaten en bevindingen voor elke kustgemeente. De analyse richt zich enerzijds op de beeldkwaliteit van de zeedijk, onderzocht aan de hand van snedes, moodboards en fotoreportages. Het brengt de ruimtelijke opbouw in beeld. Anderzijds wordt de belevingskwaliteit geëvalueerd via mystery visits, benadert vanuit een operationeel denkkader. Hierbij is de ervaring van de zeedijk geanalyseerd vanuit het perspectief van verschillende gebruikersprofielen en vervoermodi. Op basis van beide analyses volgen in de conclusie aanbevelingen en quick-wins die bijdragen aan het versterken van de beeld- en belevingskwaliteit van de zeedijk.
- De **'Inspiratiegids'** brengt een verzameling aan bouwstenen die oplossingsrichtingen tonen voor de opwaardering van de zeedijken met de focus op korte termijn (in afwachting van de uitvoering van de kustvisie op lange termijn). Via 'best practices' voornamelijk vanuit een Vlaamse context trachten we ontwerpers, beleidsmakers en kustgemeenten te inspireren.

Voorliggend rapport omvat de **Inspiratiegids bouwstenen**.

**BOUWENSTENEN VOOR EEN
SUCCESVOLLE ZEEDIJK**

DE ZEEDIJK OP OOGHOOGTE: 12 KWALITEITSCRITERIA

BESCHERMEND	#1 - Een verkeersveilige en uitnodigende zeedijk - Bescherming voor voetgangers (tav gemotoriseerd verkeer) - Angst voor verkeer wegnemen - Ruimte voor de wandelaar - Inrichting van diverse mobiliteitsstromen (gemengd, gescheiden, ...) 	#2 - Een zeedijk waar iedereen zich sociaal veilig voelt - Levendig openbaar domein en plinten - Overlappende functies dag/avond/nacht - Ogen op de dijk (open gevel, activiteit in voorplaats, ...) - Goede verlichting op en rond de zeedijk 	#3 - Een zeedijk die bescherming biedt tegen de natuurelementen - Wind - Regen/sneeuw - Koud/warm - Vervuiling - Stof, zand, lawaai - Aanbod aan vrij toegankelijke beschutte plekken
COMFORTABEL	#4 - Een zeedijk die uitnodigt om te wandelen en fietsen - Voetganger krijgt voorrang in publieke ruimte - Geen obstakels - Fietsinfrastructuur - Toegankelijke materialisatie en drempels (materiaalgebruik, geen oneffenheden, hellingen, ...) - Wayfinding naar en op de zeedijk (wegaanwijzers, nudging, zichten, gidsend materiaalgebruik) 	#5 - Een zeedijk waar je comfortabel kunt zitten en verblijven - Aantrekkelijke plekken om te blijven staan of zitten - Voordelen benutten: uitzicht op strand en duinen, zon, mensen - Voldoende banken om te rusten - Divers aanbod aan plekken om te zitten - Mogelijkheid om beschut (wind, zon, regen, ...) te zitten 	#6 - Een zeedijk die aanzet tot spel en beweging - Uitnodigingen voor creativiteit, fysieke activiteit en spel - Mogelijkheden voor activiteiten zowel overdag als 's avonds, 's nachts - In hoogseizoen en laagseizoen - In week en weekend
	#7 - Een zeedijk die zichtlijnen bewaart en visueel verrast - Redelijke kijkafstanden - Ongehinderde zichtlijnen (zicht op zee, zicht van en naar dijk/bebouwing, ...) - Interessante uitzichten / uitkijkpunten - Interessante gevels en erfgoedparels die prikkelen en uitnodigen om verder te wandelen - Variatie in aanbod aan uitzichten (strand, duin, zee) - Verlichting (in het donker) 	#8 - Een zeedijk die ontmoeting stimuleert - Aangenaam geluidsniveau omgeving - Straatmeubilair dat aanzet tot dialoog en een sociaal landschap creëert - Luwteplekken en dynamische plekken zijn afwisselend aanwezig 	#9 - Een zeedijk die ontspanning en consumptie combineert - Densiteit in handelsapparaat in verhouding met ruimte zeedijk - Diversiteit in aanbod - Beschikbaarheid van handelsapparaat in week / weekend - Beschikbaarheid over de seizoenen heen
AANGENAAM	#10 - Een zeedijk op menselijke schaal - Gebouwen en ruimtes ontworpen naar menselijke schaal - Verhouding breedte zeedijk en hoogte bebouwing - Verhouding pleinen - Drukke op zeedijk in verhouding met beschikbare ruimte op zeedijk - Ruimte ingenomen door auto in verhouding met ruimte voor voetganger - Parkeren / parking op de zeedijk 	#11 - Een zeedijk met voorzieningen voor een aangename strandbeleving - Zon/schaduw, warmte/koelte, bries - Toegang tot strand, zee en duinen - Afspoelmogelijkheden - Voorzieningen voor de strandbeleving - Aangename ontvangst, hulp, ... 	#12 - Een zeedijk met hoogwaardige beeldkwaliteit en vergroening - Goed ontwerp en detaillering van zowel de dijk als de inrichting van de zeedijk - Samenhang in materiaalgebruik en kwaliteitsvolle materialen - Geen wildgroei aan straatmeubilair / weginfrastructuur - Aanwezigheid & goed beheer van bomen, planten, water - Geen zichtbare achteruitgang of verwaarlozing - Omgang met erfgoed - Kwalitatieve inrichting strook privaat domein

Bouwstenen voor een succesvolle zeedijk

Tijdens de vele bezoeken aan de Belgische kust werden tal van goede voorbeelden geïdentificeerd die de beleving en/of beeldkwaliteit van specifieke zeedijken succesvol verbeteren. Elke zeedijk heeft zijn eigen kwaliteiten en uitdagingen. De Inspiratiegids bundelt deze geslaagde ervaringen en oplossingsrichtingen, aangevuld met enkele toegankelijke buitenlandse voorbeelden. Hoewel diepgaand onderzoek naar buitenlandse cases niet het doel was, zijn relevante referenties uit eerder onderzoek van het team opgenomen in deze bundel.

De focus ligt op kortetermijnacties: wat kunnen we binnen de komende tien jaar doen om de beeld- en belevingskwaliteit van de zeedijken te versterken, in afwachting van de langetermijnvisie voor de kust?

Belangrijk is om deze gids niet als een kant-en-klare catalogus te beschouwen: niet elk voorbeeld is overal of op dezelfde manier toepasbaar. De selectie dient als inspiratiebron, waarbij elk project vertaald kan worden naar de eigen context. Het behoud van de identiteit van elke zeedijk en haar omgeving blijft daarbij een cruciaal aandachtspunt.

Veel inspiratieplezier!

1. Een verkeersveilige en uitnodigende zeedijk

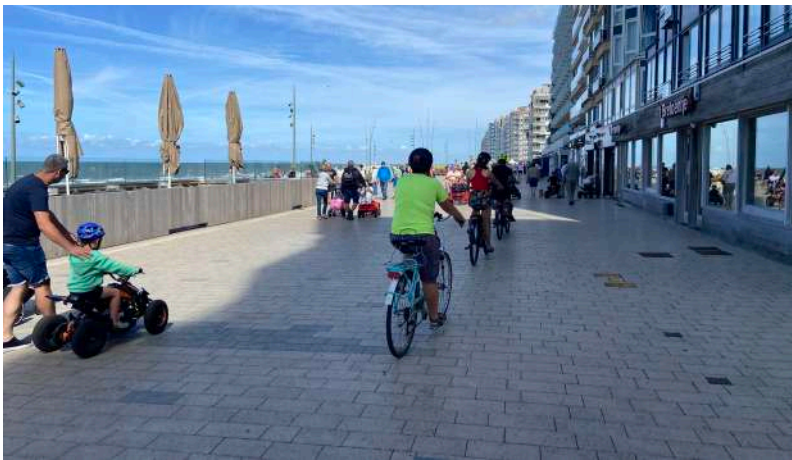
Een zeedijk die uitnodigt om te genieten van de omgeving begint met een gevoel van veiligheid. Dit houdt in dat voetgangers, fietsers en minder mobiele bezoekers zich vrij kunnen bewegen zonder zorgen over verkeer of obstakels. De ambitie binnen deze bouwsteen is om alle zeedijken verkeersveilig en toegankelijk te maken, waarbij actieve weggebruikers absolute prioriteit krijgen.

Het minimaliseren van risico's door een doordachte inrichting draagt bij aan een uitnodigende en comfortabele zeedijkbeleving, zoals het (beperkt) versterken van de ruimtelijke scheiding tussen verschillende vervoersstromen waar nodig. We willen een balans vinden tussen functionaliteit en veiligheid door voetgangerszones te maximaliseren, duidelijke scheidingen aan te brengen waar nodig en de snelheid van gemotoriseerd verkeer sterk te beperken. Dit komt niet alleen de verkeersveiligheid ten goede, maar verhoogt ook de belevingswaarde van de zeedijk.

Denk hierbij aan het gebruik van slimme infrastructuur, zoals subtiele hoogteverschillen, strategisch geplaatste objecten (zoals zitbanken, bloembakken, ...), of materialen die verschillende gebruikszones gevoelsmatig definiëren. Innovatieve toepassingen, zoals gedeelde mobiliteit of adaptieve infrastructuur, kunnen de verkeersveiligheid verder versterken. Door dergelijke ingrepen ontstaat een uitnodigende publieke ruimte die aansluit bij de noden van bewoners en bezoekers.

FIGUUR 1: De Haan - De (hoger gelegen) zeedijk wordt weinig gebruikt door fietsers of gocarts, waardoor de zeedijk voldoende breed en aangenaam is om te wandelen. Waar de zeedijk autovrij is en gemengd gebruikt wordt, is dit te zien aan het gervit patroon op de grond. Waar in de winter wel een auto rijdt, is de zone voor de auto / fiets en die voor de trage weggebruiker duidelijk gemarkeerd (zie rechts).

FIGUUR 2: Westende - Ook de zeedijk van Westende is autovrij en wordt gemengd gebruikt door gocarts, fietsers en voetgangers. Doordat er naast de zeedijk ook nog ruimte genoeg is op de promenade voor wandelaars is het niet storend dat fietsen of gocarts op de zeedijk rijden. Daarnaast is het aanbod aan gocarts op de zeedijk in verhouding met de breedte en lengte van de zeedijk, waardoor je je steeds veilig op de zeedijk kan bewegen.

FIGUUR 3: Nieuwpoort - De zeedijk is over het grootste deel autovrij. Enkele scheidelijnen van bloembakken met bankjes en overdekte zitplekken zorgen er samen met een verschil in materialisatie voor dat de relatief brede zeedijk een opdeling kent in stroken voor diverse belevenissen. De keuze is bewust gemaakt om net niet aan te geven wie waar moet lopen of fietsen. De gebruiker heeft hier de vrijheid om te kiezen waar ze wandelt, gekoppeld aan de beleving die men op dit moment wenst.

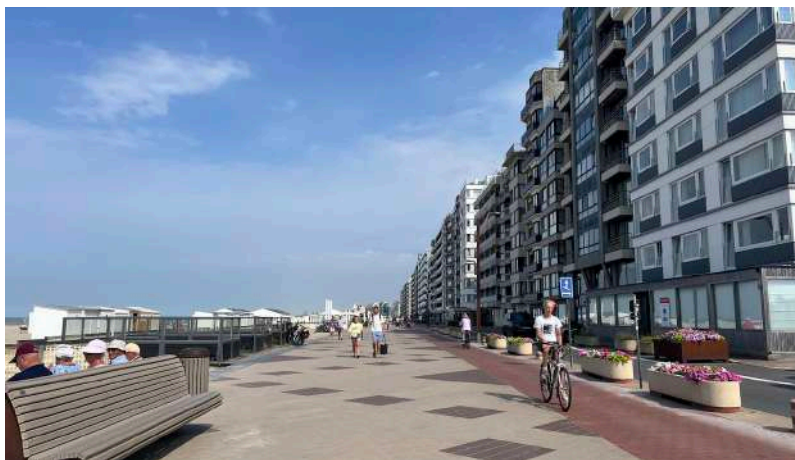

FIGUUR 4: Zeebrugge - De zeedijk is in de eerste plaats ingericht voor de trage weggebruiker. Donkere smalle stroken op de weg markeren de plaats van de auto, wanneer deze toegelaten is.

FIGUUR 5: (links) De Haan - Waar auto's wel mogen rijden is er een subtiel andere vloerinrichting (floorscaping), die de plaats van de auto duidelijk afbakt. Dankzij de gelijkvloerse inrichting blijft de voetganger zich in beide zones welkom voelen, maar is men wel alert.

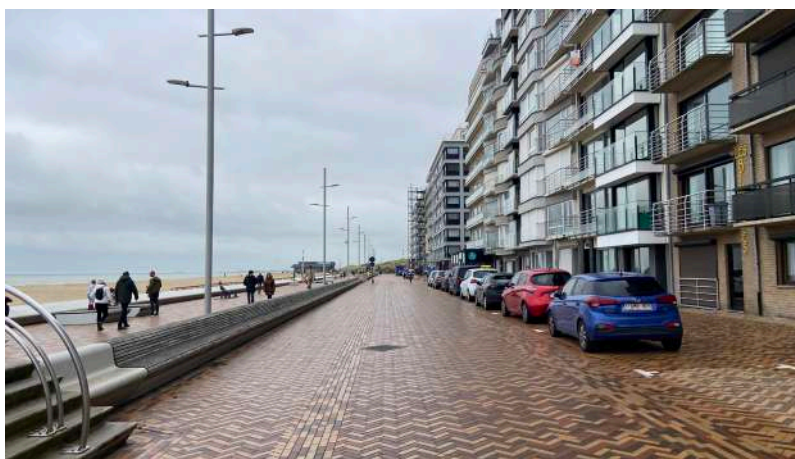
FIGUUR 6: (rechts) Zeebrugge - De ruimte voor de auto wordt subtiel aangegeven door een verhoogde borduur.

FIGUUR 7: Heist - De brede zeedijk, met een ingericht fietspad en een duidelijke scheiding van de eenrichtingsweg door bloembakken en paaltjes, creëert een gevoel van veiligheid (buiten piekmomenten). Bij piekmomenten is de fietszone te smal.

FIGUUR 8: Mariakerke - De stormmuur fungeert eveneens als een duidelijke en veilige scheiding tussen trage weggebruikers en gemotoriseerd vervoer. Deze kent diverse hoogtes en invullingen waardoor het verschillende gebruiken kent (bank, waterkraan, voetkraantjes, ...). De afscheiding heeft een m.a.w. meerdere functies, waardoor de beleving sterker is.

FIGUUR 9: Wenduine - De zeedijk wordt net als in Mariakerke onderverdeeld in twee delen door een lange stormvloedkering. Hier is de muur ook ingekleed als dubbelzijdig bank, wat de beleving van de zeedijk ten goede komt. Al is die beleving soms wel wat monotoon, omdat de bank over de hele zeedijk doorloopt en dezelfde vorm aanneemt (anders dan in Mariakerke). Er is nog steeds ruimte genoeg voor de wandelaar en fietser.

2. Een zeedijk waar iedereen zich sociaal veilig voelt

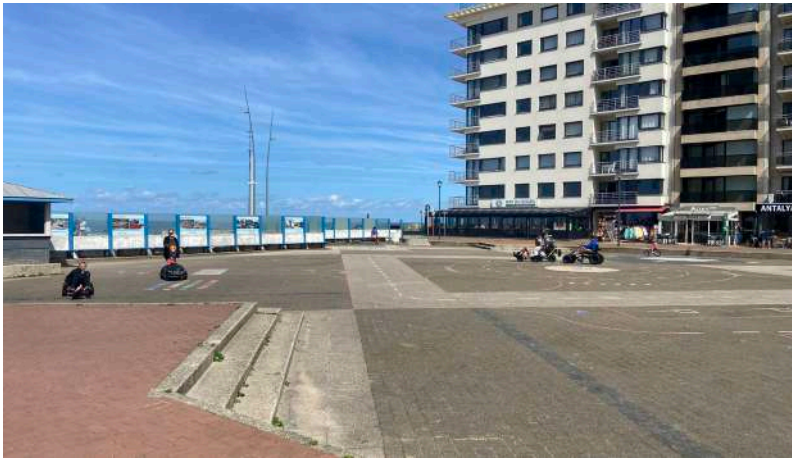
Een aangename zeedijkbeleving gaat verder dan fysieke veiligheid. Het gevoel van sociaal veilig zijn – zonder angst voor misdaad of ongewenst gedrag – is essentieel om mensen comfortabel en ontspannen te laten genieten van de ruimte. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een levendige en toegankelijke zeedijk te creëren, waar ontwerp en gebruik bijdragen aan een gevoel van vertrouwen en sociale cohesie.

Veiligheid begint bij zichtbaarheid en activiteit. Helder ontworpen ruimtes met duidelijke en open zichtlijnen waar nodig, zorgen ervoor dat mensen elkaar kunnen zien en ontmoeten. Dit geldt zowel voor pleinen als voor doorlopende wandelpromenades. Bankjes kunnen strategisch worden geplaatst, zodat ouders een goed zicht hebben op hun spelende kinderen, terwijl ze zelf comfortabel zitten aan de rand van een plein. Tegelijkertijd speelt de interactie tussen plinten en de zeedijk een cruciale rol: levendige en gevarieerde voorzieningen, zowel overdag als 's avonds en in alle seizoenen, houden de ruimte actief en aantrekkelijk.

De inrichting van voortuinen en voorplaatsen biedt aanvullende kansen om sociale interactie te bevorderen. Lage muurtjes of planten op heuphoogte waarborgen privacy binnenshuis, maar houden de ruimte open en uitnodigend, waardoor bewoners contact kunnen maken met voorbijgangers. Dit versterkt het gevoel van verbondenheid. Het vermijden van gesloten of blinde gevels, zoals garagepoorten of rolluiken, is essentieel om het levendige karakter van de zeedijk te behouden.

FIGUUR 10: Middelkerke - Ouders kunnen aan de zijkant van het dijkplein hun kinderen op de gocarts in de gaten houden, maar zitten zelf ook geborgen aan de flanken van het groen.

FIGUUR 11: Westende - Het verdiepte Rauschenbergplein biedt een afgebakende ruimte voor kinderen om beschermd met de gocarts rond te rijden. Op de grond zijn er banen en spelprikkelers gemarkeerd. Aan de zijkant van het plein zijn er banken waar ouders uit de wind de kinderen kunnen aanschouwen.

FIGUUR 12: Voorstel tot inrichting van de voorplaats in dwarse straten met aandacht voor een bepaalde overgang tussen privé en publieke zone. Inwoners behouden hun privacy, maar gelijkvloerse woonsten staan tegelijk in contact met de publieke ruimte. (Render voor DNA van het dorp Koksijde-Bad, Atelier Romain).

FIGUUR 13: De Haan - Voortuinen aan de zeedijk zijn groen ingericht, bezorgen de zeedijk een levendige plint en versterken de sociale veiligheid op de dijk.

3. Een zeedijk die bescherming biedt tegen de natuurelementen

De zeedijk is een unieke plek aan de kust, maar ook een plek waar bezoekers des te meer worden blootgesteld aan de kracht van de natuur. De ambitie binnen deze bouwsteen is om slim gebruik te maken van de omgeving en het ontwerp, zodat bezoekers beschut kunnen genieten van de zeedijk, zonder afbreuk te doen aan het open en uitnodigende karakter ervan.

Het gaat niet om het volledig overdekken van de zeedijk, maar om het creëren van strategische plekken waar mensen beschutting kunnen vinden. Denk aan duinen die natuurlijke bescherming bieden tegen de wind, of pleinen die vergroend zijn om verkoeling te bieden op warme zomerdagen. Materialen die de warmte reflecteren en slimme beplanting kunnen hittestress verminderen en tegelijkertijd de ruimte aantrekkelijker maken.

Ook dwarse straten verdienen aandacht. Zonder ingrepen kunnen ze fungeren als windtunnels die de zeedijk minder aantrekkelijk maken. Het vergroenen van deze straten kan opwaaiend zand tegenhouden en tegelijk de beeldkwaliteit verhogen. Een goed doordachte inrichting, met zachte overgangen en windbrekende elementen, helpt om de impact van harde wind te minimaliseren.

Daarnaast versterken kleine aanpassingen het comfort voor bezoekers, zoals glaswanden bij zitplekken om de wind te breken en zitbanken met een afdak voor beschutting tegen regen en schaduw op zonnige dagen.

FIGUUR 14: Nieuwpoort - De mogelijkheid om te zitten op schaduwrijke plekken zijn gegeerd. De duinen houden dan weer de krachtige wind tegen. Ook de jonge duinen voor de zeedijk bieden bescherming tegen de wind en zorgen op gerichte plekken voor een aangenaam omsloten gevoel. Het vormt een microklimaat op een vrij winderige dag.

FIGUUR 15: (links) Mariakerke - De banken ingewerkt in de stormvloedkering beschikken op bepaalde plekken over glazen panelen die beschutten tegen wind. Het harde, koele en lichte materiaalgebruik van de zeewering zorgt voor een frisse zitplek op warme zomerdagen.

FIGUUR 16: (rechts) Heist - Het Vissershuldeplein is omrand met een muurtje met glazen panelen op. Hierdoor kan je zowel op het plein, als er buiten uit de wind zitten.

FIGUUR 17: (links) Bredene - Op het Duinenplein biedt een lange bank met hoge rugleuning een beschutte zitplek in de schaduw en uit de wind, terwijl deze tegelijk een buffer vormt naar het geluid en de drukte van de Koninklijke Baan.

FIGUUR 18: (rechts) Nieuwpoort - De bankjes op het plein aan de Sint-Bernarduskerk vallen op door de diverse zitfaciliteiten beschut tegen weer en wind. Ze geven tegelijk door de boogvorm aanleiding tot sociale interactie.

FIGUUR 19: Wenduine - De dubbelzijdige bank met afdak op het dijkplein maakt dat je in elk seizoen beschut kan zitten. De ene zijde biedt zicht op het dynamisch dijkplein met heel wat spel- en sportprikkel voor diverse doelgroepen, de andere zijde biedt net een zeer rustige luwteplek met vergezicht naar strand en zee.

FIGUUR 20: Tel Aviv Promenade zeedijk - Het hoogteverschil tussen dijk en strand wordt uitgebouwd tot een diverse beleving met o.a. hang- en zitplekken. De lichte vormen van luifels brengen hier en daar schaduwrijke plekken.

FIGUUR 21: (links) Zeebrugge - In de zomermaanden vind je op de zeedijk gratis zonnecrème. Op mobiele 'aftap' punten kan je een handje zonnecrème nemen om jezelf te beschermen bij een strandbezoek.

FIGUUR 22: Westende - Helmgras voor een dwarse straat maakt een duidelijke scheiding tussen autovrije zeedijk en dwarse straat met auto's (en parking). Daarnaast beschermen de planten ook tegen opwaaiend zand in de dwarse straat. Hierdoor is het aangenamer vertoeven in deze dwarse straten.

FIGUUR 23: (rechts) Mariakerke - Het amfitheater dat tijdens de zomermaanden op het strand wordt opgesteld biedt ook naast de voorstellingen een beschutte speelomgeving waar kinderen gegeerd gebruik van maken om even te verkoelen in het schaduwrijke frisse zand.

4. Een zeedijk die uitnodigt om te wandelen en fietsen

Wandelen en fietsen zijn onmisbare manieren om de zeedijk te beleven. Een toegankelijke infrastructuur is essentieel om mensen van alle leeftijden en met verschillende mobiliteitsnoden te laten genieten van de kustlijn.

Een breed en drempelloos ontwerp vormt de basis. Brede wandelpaden en fietspaden zonder obstakels zorgen voor een vlotte doorgang en maken het mogelijk om gelijktijdig te wandelen, fietsen en te genieten van het uitzicht. Het gebruik van comfortabele materialen, zoals vlakke en aangename bestrating, draagt bij aan een plezierige ervaring voor iedereen, van rolstoelgebruikers tot gezinnen met kinderwagens.

Wayfinding speelt hierbij een belangrijke rol. Doordacht geplaatste bewegwijzering, subtiele nudging en gidsend materiaalgebruik maken het eenvoudiger voor bezoekers om hun weg te vinden en ontdekken.

Diversiteit in wandelmogelijkheden versterkt de beleving. Zeedijken die meerdere routes bieden – bijvoorbeeld door aansluitingen op duinpaden of parken – maken het mogelijk om telkens een andere ervaring op te doen. Door verbindingen te creëren met de omgeving ontstaan gevarieerde wandelroutes die uitnodigen tot ontdekking en ontspanning.

FIGUUR 27: (links) De Haan - Op verschillende manieren worden wandelingen aangeduid, met pijlen of medaillons op straat. Op die manier kan je heel eenvoudig en toegankelijk een bepaalde (thematische) route volgen.

FIGUUR 28: (rechts) De Haan - Wandelen en fietsen op en naar de zeedijk wordt extra belevenisvol door het toevoegen van kunst, cultuur en het accentueren van erfgoedelementen.

FIGUUR 29: De Haan - Wandelen in de duinen sluit naadloos aan op de zeedijk, waardoor veel wandelaars automatisch verder de duinen in wandelen.

FIGUUR 30: (links) Bredene - Strandtoegangen krijgen elk een nummer en herkenbare aankleding - al lijkt dit nog niet overal doorgetrokken. Het dambordpatroon begeleidt de bezoeker richting strand.

FIGUUR 31: (rechts) Zeebrugge - De sobere en gelijnde inrichting met focus op enkele fijne details werkt. De ruimte die je krijgt als wandelaar en de drempelloosheid zijn zeer kwalitatief.

FIGUUR 32: (links) Middelkerke - Brede promenades en hellingen maken de zeedijk toegankelijk voor rolstoelen, kinderwagens en minder mobiele personen. Op en rond het casino zijn er heel wat paden die meteen ook een prachtig uitzicht op strand en zee geven.

FIGUUR 33: (rechts) De Panne - Een vlonderpad loopt verder het strand op, terwijl een informatiebord met uitleg en een plattegrond de paden op de dijk en het strand, evenals de kunstwerken toont.

FIGUUR 34: De Panne - Een vlonderpad gaat iets dieper het strand op en eindigt in een platform met zitplek dat een uniek uitzicht- en rustpunt op zee oplevert voor bijvoorbeeld ouderen die niet meer in het losse zand kunnen.

FIGUUR 35: Westende - De wandelpromenade loopt verder in een wandelpad doorheen de duinen. Dit pad is semi-verhard, waardoor ook minder mobiele mensen hier gebruik kunnen van maken.

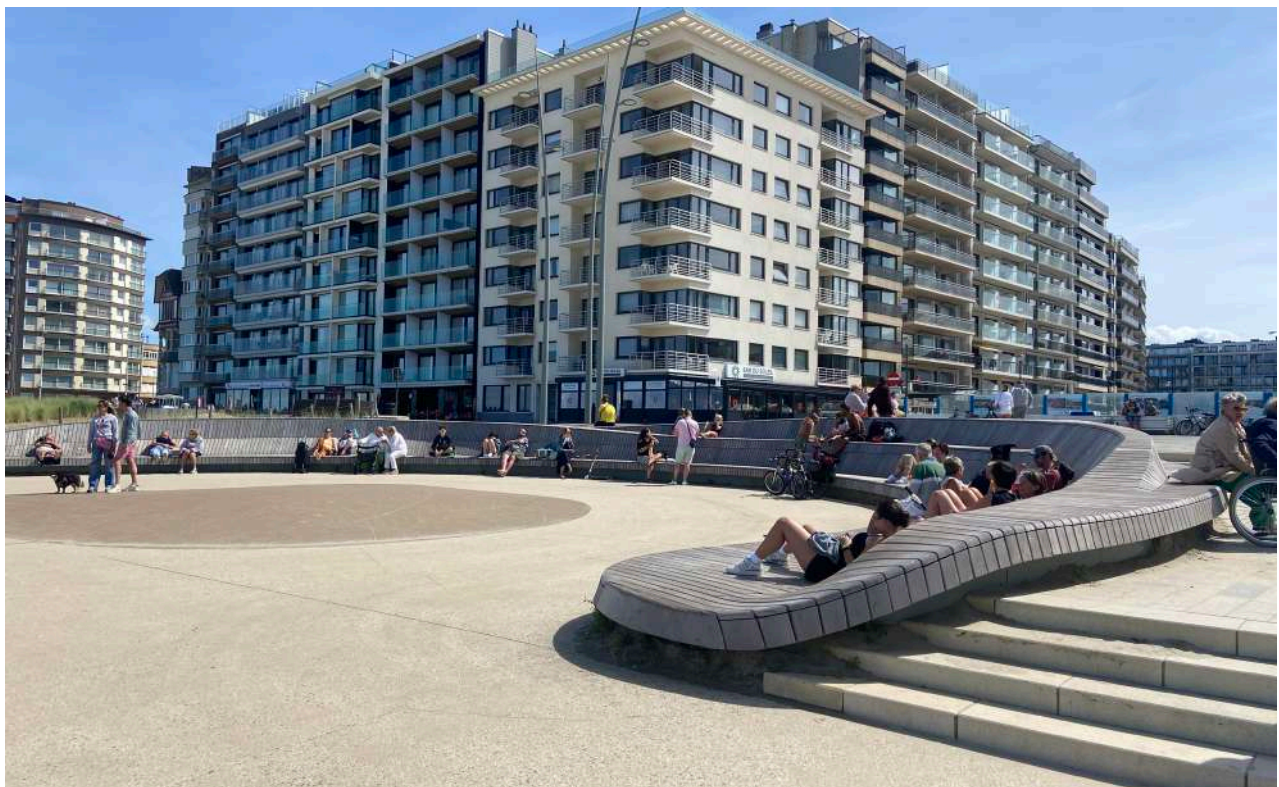
5. Een zeedijk waar je comfortabel kunt zitten en verblijven

De zeedijk is niet alleen een plek om te bewegen, maar ook om tot rust te komen en te genieten van het uitzicht. De ambitie binnen deze bouwsteen is om uitnodigende en comfortabele zit- en verblijfsplekken te creëren, die aansluiten bij de behoeften van verschillende gebruikers.

Voldoende zitmogelijkheden zijn daarbij essentieel. Mensen kiezen graag zelf waar ze willen zitten, afhankelijk van zon, schaduw, uitzicht of gezelschap. Denk aan bankjes die uitzicht bieden op de zee, opstellingen die sociale interactie bevorderen zoals cirkelvormige banken, en informele zitmogelijkheden zoals lage muurtjes of brede randen. Door voldoende zitbanken te voorzien op regelmatige afstanden, wordt de zeedijk ook toegankelijker voor ouderen en kinderen die onderweg willen pauzeren.

Comfort is belangrijk, maar eenvoud blijft de sleutel. Zitplekken met rugsteunen en armleuningen verhogen het gebruiksgemak, terwijl subtiele beschuttingselementen zoals afdakjes of beplanting bescherming bieden tegen zon, wind en regen. Door deze elementen slim in te zetten, blijft de zeedijk aantrekkelijk en uitnodigend, zonder de openheid te verliezen.

FIGUUR 36: Westende - De overgang van het Rauschenberplein naar het strand verloopt trapsgewijs. Onder het dijkplein verbreedt de wandelpromenade tot twee lager gelegen plein. De hele plek wordt omrand door een grote monumentale zitbank, waar je op verschillende manieren kan zitten, liggen of hangen: vanop de trappen, vanop de zeedijk of vanop de wandelpromenade.

FIGUUR 37: Middelkerke - De nieuwe dijkdelen rond het casino en Epernayplein hebben veel zitgelegenheden, vaak in de zon, maar ook op geborgen plekken. Ook op koude (zonnige) dagen zijn hier dan ook veel mensen te vinden.

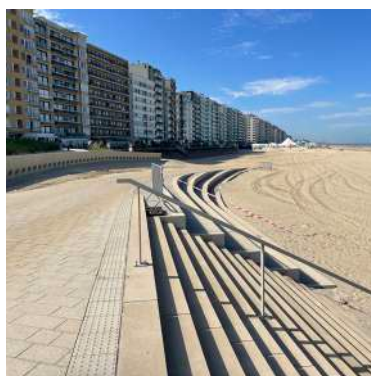
FIGUUR 39: (links en rechts) De Panne - Dit vlonderpad geeft niet alleen de mogelijkheid om de strandbeleving voor ouderen te verhogen, maar biedt ook een aangename zitplek op het strand.

FIGUUR 40: Zeebrugge - Picknickbanken laten toe om vrij te consumeren en het verlengstuk maakt de picknickbank rolstoeltoegankelijk. Het zijn meer informele plekken waar je even kan rusten en kan bijpraten met elkaar.

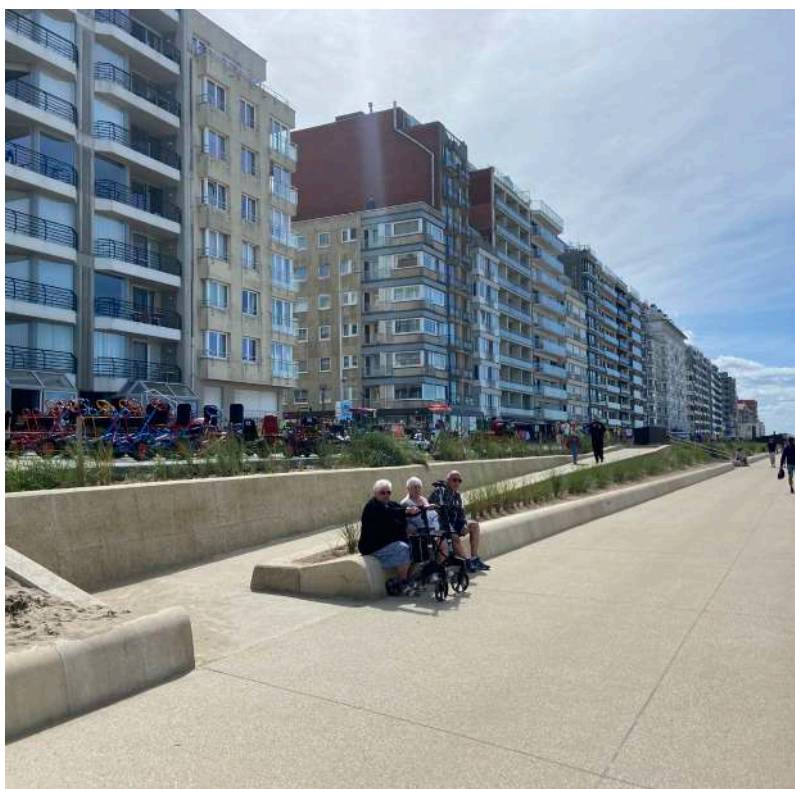

FIGUUR 41: Nieuwpoort - Andere type vormen van zitplekken langs het strand bieden een plek aan diverse doelgroepen om er speels plaats te nemen of gewoon te hangen. Kinderen zien het als een platform, een podium, om gezien te worden.

FIGUUR 42: Oostende - Op het Zeeheldenplein dienen hoge treden tegelijk als trap naar de lager gelegen Westelijke Stredam, en als zitbank met zicht op het strand en de pier.

FIGUUR 43: Middelkerke - Opvangen van hoogteverschil tussen dijk en strand met hoge treden zorgt voor leuke zitgelegenheid.

FIGUUR 44: Westende - De wandelpromenade is afgebakend met betonnen muurtjes. Deze zijn zodanig ontworpen dat ze tegelijk ook dienen als ideale zitplek, met zicht op zee.

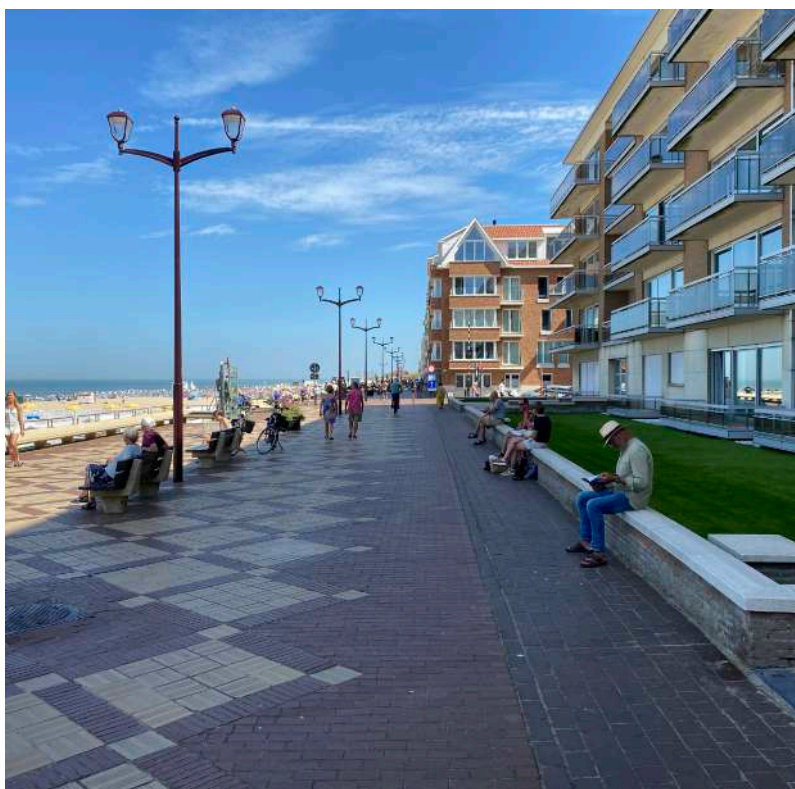

FIGUUR 45: Middelkerke - Op verschillende plekken zorgen de brede betonnen randen rondom het casino voor extra (informele) zitgelegenheid. Specifieke doelgroepen zoals jongeren maken er graag gebruik van.

FIGUUR 46: Heist - Langs het park aan het uiteinde van de zeedijk zorgt de heraanleg van de straat voor een kwaliteitsvollere beleving. Zo dient de betonnen boord tegelijk als omranding en zitplek.

FIGUUR 47: Knokke - Om het sociaal contact te verhogen kan bijkomend aandacht worden besteed aan de opstelling van de zitbanken en het type zitbank. Zo kan het geheel ook werken als een ontmoetingsplek. Dit is het geval ter hoogte van het Lichttorenplein, waar de redderspost verschillende functies combineert en verschillende soorten zitplekken de sociale interactie verzorgen.

FIGUUR 48: De Haan - De zeedijk biedt veel variatie aan zitgelegenheid (langgerekte bank ter afsluiting, bankjes met zicht op zee, informele zitplekken zoals muurtjes van voortuinen, ...). Hierdoor zijn er zowel banken in de zon, als in de schaduw.

6. Een zeedijk die aanzet tot spel en beweging

De zeedijk is niet alleen een plek voor rust en ontspanning, maar ook een ruimte die op gerichte plekken uitnodigt tot actief gebruik. De ambitie binnen deze bouwsteen is om mogelijkheden te bieden voor zowel formeel georganiseerde activiteiten als flexibele en informele vormen van spel en beweging, die bezoekers van alle leeftijden prikkelen en inspireren.

Formele speelplekken, zoals speeltuinen, petanqueplaatsen en skateparken, zijn waardevolle toevoegingen die duidelijke functies en gebruiksmogelijkheden bieden. Toch ligt misschien wel de grootste kracht in dynamische en informele ruimtes die spontaan gebruik stimuleren. Denk aan kunstsculpturen die uitnodigen tot verkenning, leerrijke infoborden voor kinderen, glijbanen, of strandbibliotheken waar bezoekers boeken kunnen lenen, of uitnodigende paden tussen de duinen.

Dynamische elementen maken de zeedijk verrassend en levendig. Spel- en beweegprikkels, zoals trappers bij bankjes, doorkijkgangen, tekeningen op straat, of muurtjes waarop gezeten kan worden, nodigen uit tot interactie en creativiteit. Deze prikkels versterken de aantrekkingskracht van de zeedijk en zorgen ervoor dat bezoekers zich verbonden voelen met de ruimte en met elkaar.

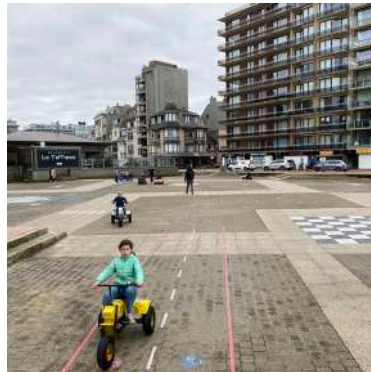

FIGUUR 49: (links) Westende - De petanquebanen op een pleintje net achter de zeedijk zijn druk bezocht. De beeldkwaliteit van de petanquebanen kan versterkt worden, maar dat doet niet af aan hun de belevingswaarde die ze vandaag al bieden.

FIGUUR 50: (rechts) Oostende - Informeel speel- en beleefplekken zetten aan tot contact, zoals het plaatsen van schaakborden op de zeedijk

FIGUUR 51: Wenduine - Petanquebanen met toegankelijke zitplekken op het dijkplein maakt ook spel en beweging aantrekkelijk voor ouderen op de zeedijk.

FIGUUR 52: (links) Oostduinkerke - Op het strand tussen de terrassen en bijgevolg uit de wind, vindt er een bloemenmarkt plaats. Kinderen kunnen hier spelen terwijl ouders dichtbij een oogje in de gaten kunnen houden. Al kan het aanbod aan zitgelegenheden voor ouderen hier verhogen.

FIGUUR 53: (rechts) Westende - Tekeningen op het Rauschenbergplein dagen kinderen uit om hier te komen spelen of met de gocart rond te rijden.

FIGUUR 54: (links) Wenduine - De infoborden aan de rand met de duinen maken het bezoek aan de zeedijk leerrijk en verhogen de beleving ervan.

FIGUUR 55: (rechts) Mariakerke - Infoborden maken de bezoek aan de zeedijk leerrijk en verhogen de beleving ervan.

FIGUUR 56: Wenduine - Een skatepark op de zeedijk creëert een belevenisvolle spel- en beweegplek voor kinderen.

FIGUUR 57: Mariakerke - Op het strand trekt het amfitheater de aandacht. Soms vinden hier theaterstukken plaats. Buiten de theatervoorstellingen wordt de plek benut als speel- en schuilruimte voor kinderen. In de flanken zijn bakken voorzien met strandspeelgoed.

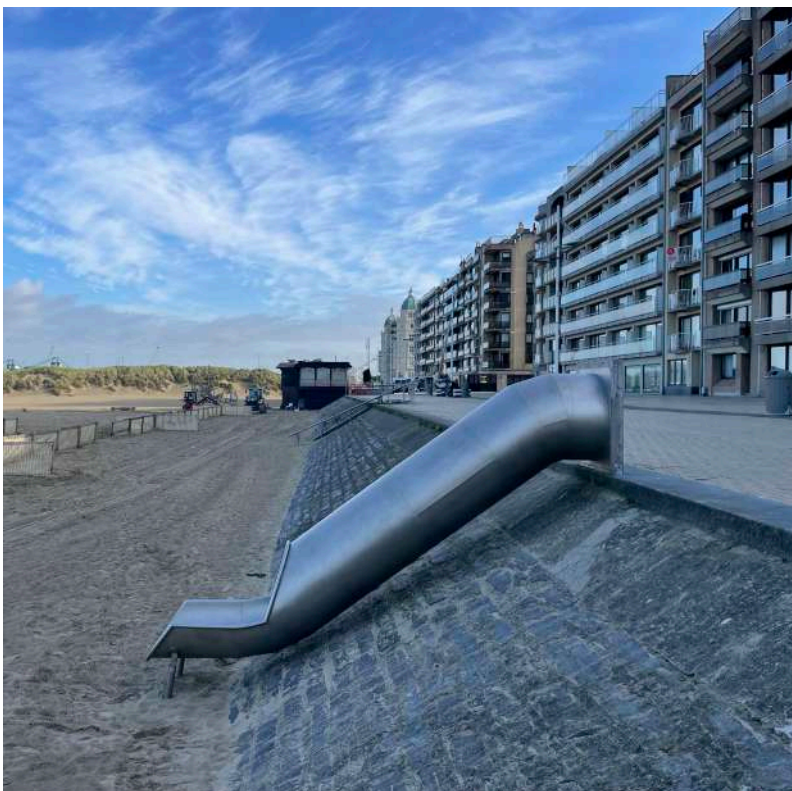

FIGUUR 58: (links) Mariakerke - In de zomer zijn er enkele mobiele culturele spelprikkel op de zeedijk aanwezig die verwijzen naar erfgoed, zoals een kijkhut.

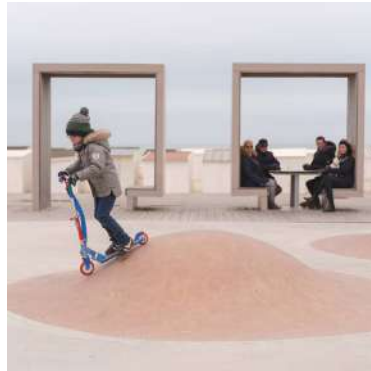
FIGUUR 59: (rechts) Nieuwpoort - De spelprinkel op de achtergrond (klim-web) zorgt ervoor dat kinderen zich even kort kunnen uitleven tijdens de wandeling langs de dijk.

FIGUUR 60: Zeebrugge - Beleefbare kunst dient hier als impliciete spelprinkel.

FIGUUR 61: Zeebrugge - Prikkelende manieren om de hoogte tussen dijk en strand te overbruggen.

FIGUUR 62: Calais spelprikkel - Het inbrengen van enkele spelprikkel langsheen de zeedijk, of een skatepark wat verderop. Allen in dezelfde beeldkwaliteit.

FIGUUR 63: Calais - een dynamische plek aan de zeedijk kan uitgebouwd worden met spel- en beweegprikkel

FIGUUR 64: Suède 36 - Een sportveld of basketbalveld op de zeedijk biedt ruimte voor sport en beweging. Andere vormen dan de klassieke wedstrijdopstelling zorgen ervoor dat de ruimte veel inclusiever wordt. De floorscaping maakt het hier speels alsook de diverse hoogten van basketbaldoelen. Op die manier kan je veel meer mensen bereiken.

7. Een zeedijk die zichtlijnen bewaart en visueel verrast

De zeedijk biedt een unieke gelegenheid om te genieten van uitzichten en visuele belevingen. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een omgeving te creëren die bezoekers uitnodigt om te kijken, te ontdekken en zich te verwonderen over de omgeving.

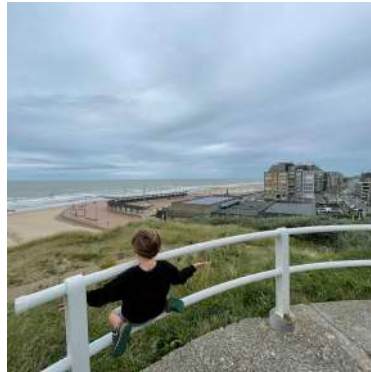
Ritmische afwisseling speelt hierbij een belangrijke rol. Door een gevarieerde mix van zichtlijnen op zee, groenvoorzieningen en interessante objecten zoals kunstwerken of architecturale details, ontstaat een dynamisch en aantrekkelijk landschap.

Het is daarbij essentieel om zicht op zee te bewaren en/of te versterken. Objecten zoals strandcabines kunnen zo geplaatst worden dat ze het uitzicht niet belemmeren, het zicht begeleiden, zodat bezoekers optimaal van het zeepanorama kunnen genieten. Het bewaren van zichtlijnen vanuit aanlooproutes en dwarse straten maakt de zeedijk bovendien aantrekkelijker en beter verbonden met haar omgeving.

Ook het benutten van hoogte versterkt de visuele ervaring. Uitzichtpunten in de duinen, een uitkijktoren of andere verhoogde plekken bieden een uitgebreid en indrukwekkend zicht op strand en zee.

FIGUUR 65: Middelkerke - De omgeving van het casino brengt heel wat hoger gelegen plekken waar je een wijds zicht op strand, zee en de zeedijk hebt.

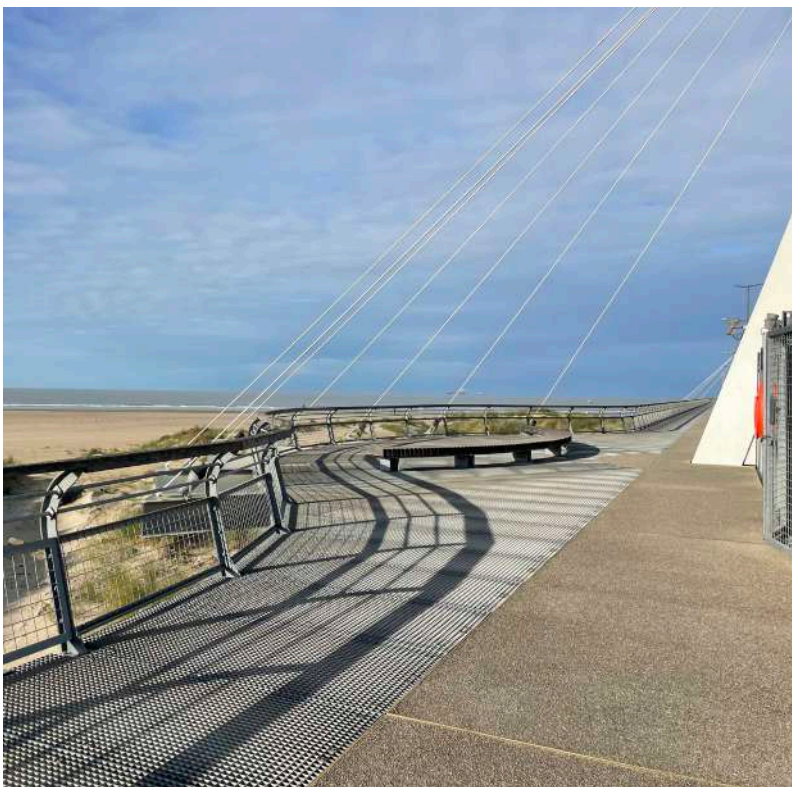

FIGUUR 66: (links) Middelkerke - De Warandetoren geeft een mooi en uniek uitzicht op de Warandeduinen die Middelkerke omarmen.

FIGUUR 67: (rechts) Wenduine - De Spioenkop markeert een aangenaam uitkijkpunt in de duinen, vlak aan de zeedijk. Hier heb je een mooi uitzicht op het strand, de duinen, het strand en de zee.

FIGUUR 68: De Panne - De combinatie van een kunstwerk en uitkijktoren biedt een aparte ervaring met uitgebreide uitzichten op de zee, strand en duinen.

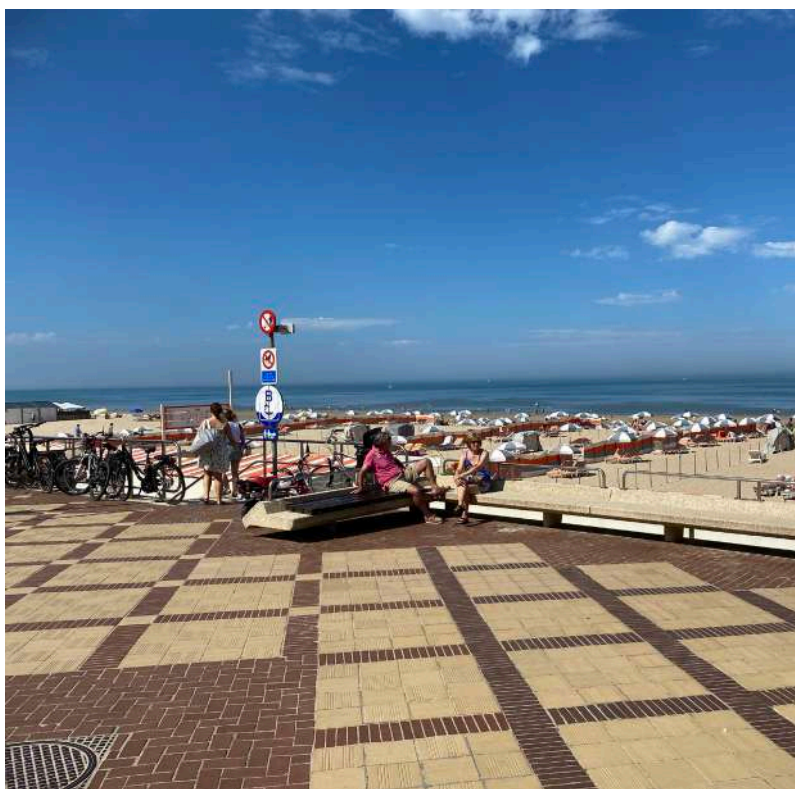
FIGUUR 69: Zeebrugge - Met de nieuwe Saint-Georges Day promenade zet de badplaats in op een unieke beleving en uitkijkpunt op zee en strand.

FIGUUR 70: Nieuwpoort - Een fijne afwisseling in zichtlijnen op de zeedijk. Ter hoogte van een dwarse straat kan je even genieten van zeezicht. Op andere delen van de zeedijk zijn de openingen veel breder en kan je ongehinderd naar de zee kijken.

FIGUUR 71: Oostende - De trappen, verdoken achter de 'Rock Strangers', rode kunstblokken, op het Zeeheldenplein geven een mooi zicht op de westelijke strekdam en de pier. Ze dienen tegelijk als zitelement.

FIGUUR 72: De Haan - Er is slechts één rij aan strandcabines en deze zijn dicht bij de verhoogde zeedijk geplaatst. Hierdoor heb je vanop de zeedijk een fijn zicht op het strand (met kleurrijke parasols) en de zee.

FIGUUR 73: (links) Westende - De strandcabines zijn op het strand onder de wandelpromenade geplaatst. Dankzij de hoogte tussen dijk en strand kijk je van zowel op de wandelpromenade als vanop de zeedijk steeds boven de cabines heen. Hierdoor heb je steeds een vrij zicht op strand en zee.

FIGUUR 74: (Rechts) Zeebrugge - variatie in opstelling strandcabines (dwars) en iets hoger gelegen zeedijk laten toe om de relatie met de zee te behouden

FIGUUR 75: Oostduinkerke - De strandcabines staan verder op het brede strand richting zee. Er zit steeds een brede spatie tussen twee cabines in. Hierdoor ervaar je nog steeds zicht op zee en verlies je de relatie met het strand niet.

FIGUUR 76: Oostduinkerke - De strandcabines worden in 1 rij geplaatst, zowel ter hoogte van de zeedijk, als ter hoogte van duinen. Hierdoor zijn er strandcabines genoeg, zonder een muur van (meerdere rijen) strandcabines te maken.

8. Een zeedijk die ontmoeting stimuleert

De zeedijk is een plaats waar mensen samenkomen, verhalen delen en sociale banden versterken. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een omgeving te creëren die uitnodigt tot interactie en ontmoeting, en waar mensen op een natuurlijke manier met elkaar in contact kunnen komen.

Goed geplaatste zitplekken en sociale infrastructuur spelen hierbij een sleutelrol. Bankjes in clusters, gericht op zowel de zee als op elkaar, creëren plekken die sociale interactie vergemakkelijken. Schaduwrijke of beschutte plekken nodigen bezoekers uit om langer te blijven en gesprekken aan te knopen. Het combineren van zitmogelijkheden met elementen zoals speeltuinen, horecaterrassen of evenementenpleinen versterkt de sociale dynamiek.

De afwisseling tussen dynamische en luwere plekken is daarbij van groot belang. Drukke ontmoetingsruimtes worden in balans gebracht door een afwisseling met luwtezones, waardoor iedereen een plek kan vinden die aansluit bij zijn of haar behoeften. Ontmoetingsplekken die logisch met elkaar verbonden zijn en strategisch geplaatst worden langs de zeedijk, versterken de natuurlijke flow en maken het gemakkelijker om contact te leggen.

FIGUUR 77: Wenduine - Petanquebanen op het dijkplein maakt ook spel en beweging mogelijk voor ouderen op de zeedijk. Hier zijn deze gecombineerd met een skatepark. Meerdere doelgroepen komen hierdoor op een ongedwongen en verrijkende manier samen. De Rotonde vormt een dynamische hotspot op de zeedijk van Wenduine.

FIGUUR 78: Knokke - Een (tijdelijke) houten constructie biedt diverse mogelijkheden om te hangen, te liggen, te zitten of als spelprikkel op het plein.

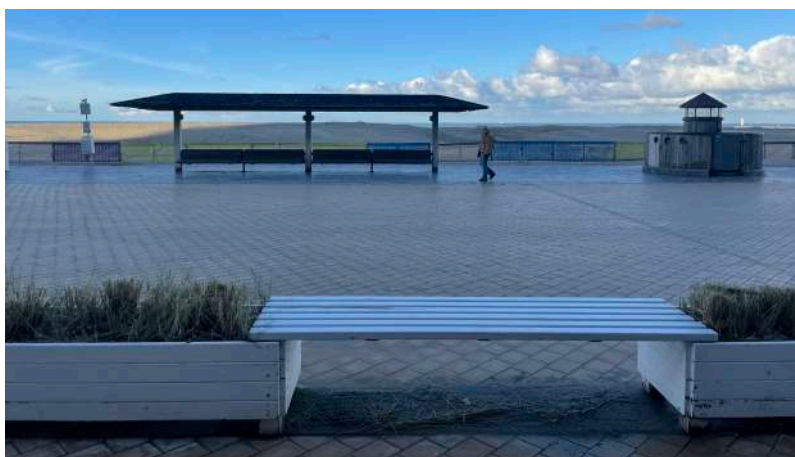

FIGUUR 79: (links) Mariakerke - De knik in de bank (stormvloedkering) zorgt ervoor dat mensen gemakkelijk met elkaar in dialoog kunnen gaan. De stormvloedkering vormt niet één langgerekt element, maar door zijn terugsprongen en het verschil in hoogtes ontstaat een variatie aan beleving en interessante ontmoetingsplekken.

FIGUUR 80: (rechts) Westende - Een andere opstelling van zitplekken stimuleert ontmoeting en ondersteunt sociale interactie.

FIGUUR 81: Nieuwpoort - De bankjes in boogvorm omringd door glas bieden een beschutte zitplek. De boogvorm stimuleert dialoog.

FIGUUR 82: Nieuwpoort - De beschutte bankjes onder de luifels, de bankjes tussen de bloembakken en de grotere zitstructuren op een deel van de zeedijk geven een fijne variatie. Ter hoogte van de pleinen zijn nog andere zitvormen terug te vinden.

9. Een zeedijk die ontspanning en consumptie combineert

De zeedijk is niet alleen een plek om te bewegen en ontmoeten, maar ook een bestemming om te ontspannen en te genieten van wat de omgeving te bieden heeft. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een breed en divers aanbod van consumptie- en ontspanningsmogelijkheden te creëren, zodat bezoekers op verschillende manieren van de zeedijk kunnen genieten.

Een goede mix van horecagelegenheden, zoals strandbars, kiosken en terrassen, speelt een belangrijke rol in de aantrekkingskracht van de zeedijk. De uitstraling en inrichting van deze voorzieningen sluiten bij voorkeur naadloos aan bij de algemene beeldkwaliteit van de zeedijk, zodat ze een meerwaarde vormen voor de ruimtelijke beleving. Plinten die levendig en aantrekkelijk zijn, versterken het karakter van de zeedijk en nodigen bezoekers uit om te blijven.

Continuïteit is daarnaast essentieel. Een mix van functies en activiteiten die gedurende de dag en het jaar actief blijven – van zomerse strandbars tot wintermarkten – houdt de zeedijk doorheen het jaar levendig en aantrekkelijk. Naast formele ontspanningsplekken zoals terrassen, restaurants en bars, zijn ook informele plekken van groot belang. Denk aan picknickbanken of eenvoudige zitplekken waar bezoekers zonder verplichtingen kunnen genieten van de omgeving en tot rust kunnen komen.

FIGUUR 84: Nieuwpoort - Nieuwpoort beschikt over levendige horeca en handelszaken. Op de zeedijk ligt de focus meer op horeca, op parallelle straat meer op handel. Terrassen op de zeedijk zijn opgesteld in een ongedwongen kader. Er is een goede verhouding van eet- en drinkfaciliteiten. Het aanbod is winter en zomer beschikbaar en levendig.

FIGUUR 85: (links) Bredene - Strandbars aan strandtoegangen verhogen de beleving en de mogelijkheid om te consumeren op het strand. Ze zijn ook open in winter.

FIGUUR 86: (rechts) De Haan - Een strandbar op het einde van de zeedijk is te bereiken via een verhard pad. Hier kan je meteen aan het strand iets consumeren, ook in de winter. Door de duinen en parasols zit je beschermd tegen regen en wind.

FIGUUR 87: Oostende - De marktkraampjes aan de promenade brengen een divers aanbod aan verse producten die de stad promoot onder bezoekers. Daarnaast brengen de kraampjes extra beleving.

FIGUUR 88: Oostduinkerke - er is een mooi en gevarieerd aanbod van eet- en drinkgelegenheden ter beschikking. Er is ook een broodjesbar waar je toegankelijk een broodje kan krijgen die je ergens naar eigen keuze benut.

FIGUUR 89: Zeebrugge - Om het aanbod aan horeca te verhogen tijdens de zomer zet Zeebrugge in op een mobiel aanbod. Aandachtspunt hierbij is een kwalitatieve inkleding en een doordachte standplek.

10. Een zeedijk op menselijke schaal

Een zeedijk die uitnodigt tot gebruik en verblijf begint met een ontwerp op menselijke maat. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een omgeving te creëren die overzichtelijk, toegankelijk en aangenaam is, waarbij de schaal aansluit op de behoeften van bewoners en bezoekers.

Een menselijke schaal betekent dat de ruimte afgestemd is op voetgangers en bezoekers. De verhouding tussen de ruimte voor voetgangers en de ruimte ingenomen door auto's moet in balans zijn, zowel op zeedijken waar auto's rijden als in achterliggende straten en op dijkpleinen. Ook de inname van terrassen moet afgestemd zijn op de breedte van de zeedijk, zodat de openheid en bewegingsvrijheid gewaarborgd blijven. Zichtlijnen naar de zee, de lucht en omliggende gebieden versterken de ervaring en maken de zeedijk visueel aantrekkelijk.

Daarnaast dragen elementen op ooghoogte, zoals geveldetails, groenvoorzieningen en uitnodigende zitplekken, bij aan een aangename beleving. Door ritmische afwisseling en subtiële dynamiek in het ontwerp blijft de zeedijk uitnodigend en in harmonie met de schaal van haar gebruikers.

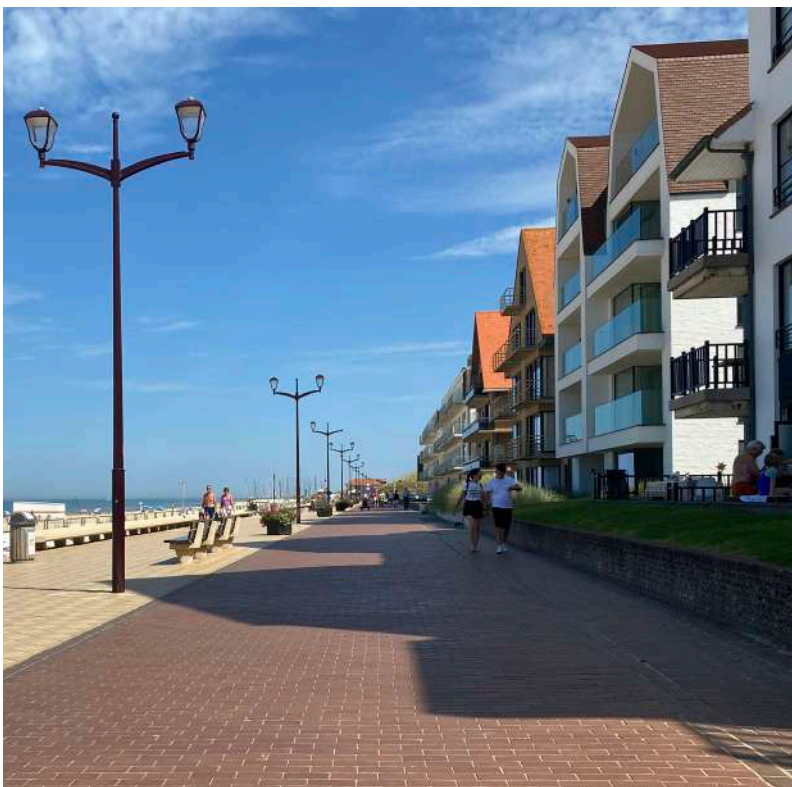
FIGUUR 90: De Panne - Los van de markering kunnen we stellen dat De Panne een aangename verhouding van de zeedijk ten aanzien van de hoogbouw kent.

FIGUUR 91: Nieuwpoort - Een opdeling van de dijk door enkele lijnelementen (banken, bloembakken, ...) en verschil in stroken materialisatie zorgt voor een opdeling van de brede dijk.

FIGUUR 92: Nieuwpoort - Losstaand afdak zorgt voor geborgen gevoel.

FIGUUR 93: De Haan - De gebouwen aan de zeedijk zijn relatief laag, waardoor de schaal menselijk blijft, en de zon op de zeedijk kan schijnen.

11. Een zeedijk met voorzieningen voor een aangename strandbeleving

De zeedijk is een unieke plek waar bezoekers kunnen genieten van strand, duin en zee en de positieve aspecten van het kustklimaat. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een omgeving te creëren waar iedereen inclusief toegang heeft tot de rijke beleving van zon, zee en natuur.

Genieten van het klimaat begint met goede voorzieningen die een strandbezoek mogelijk maken, zoals afspoelmogelijkheden, openbare toiletten, drinkwaterkraantjes en een toegankelijke infrastructuur, ook voor minder mobiele mensen. Deze en andere faciliteiten zorgen ervoor dat iedereen zonder belemmeringen kan genieten van het strand en de zeedijk. Daarbij is een vloeiende overgang tussen de dijk en het strand essentieel. Een goed ontwerp houdt rekening met toegankelijkheid en gebruiksgemak, zodat zoveel mogelijk doelgroepen eenvoudig van de dijk naar het strand kunnen bewegen.

Daarnaast speelt de natuurbeleving een belangrijke rol. Groene elementen zoals beplante zones of duinvegetatie brengen een natuurlijke uitstraling en nodigen bezoekers uit tot ontspanning en verkenning. Zonnige paden en strategisch geplaatste zitplekken bieden de gelegenheid om optimaal te genieten van de zon.

FIGUUR 94: Westende - Hellingen maken de promenade op verschillende plaatsen toegankelijk (vanaf de zeedijk). Hier kan je genieten van een wandeling in de zon.

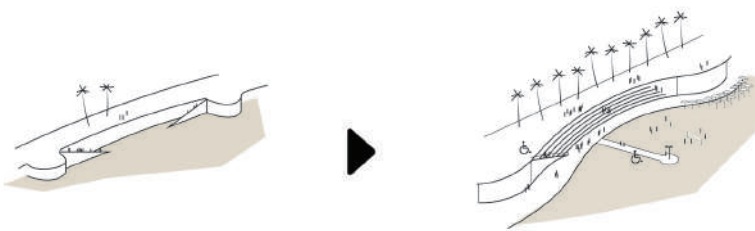
FIGUUR 95: Heist - Het strand ligt op gelijke hoogte met de zeedijk: er is dus direct contact, wat als zeer aangenaam ervaren wordt. Er zijn wel wat paden die tot ver het strand opgaan. Douches op het strand langs de paden zorgen voor afspoelmogelijkheden na een strandbezoek. Echter, bij gebruik door ouderen vraagt ook dit vlonderpad om zitplekken op regelmatige afstand.

FIGUUR 96: Westende - de vernieuwde zeedijk maakt de overgang tussen zeedijk en strand zachter, door het implementeren van een wandelpromenade en een groenstrook tussen zeedijk en wandelpromenade die het hoogteverschil opvangt.

FIGUUR 97: Tel Aviv - het hoogteverschil tussen dijk en strand biedt kansen om alternatieve zit- en hangplekken uit te bouwen.

Creating a space that facilitates a broad variety of happenings, interactions and activities.

Creating an intermediary space for urban leisure activity.

FIGUUR 98: Tel Aviv - coastal renewal - Een andere omgang met de dijkrand en het niveauverschil tussen strand en dijk kan heel wat opportuniteiten opleveren. Net als in Westende is hier de harde rand van de zeedijk gradueel opgevangen, waardoor het strand niet alleen toegankelijker wordt maar ook heel wat extra beleving aan de zeedijk wordt toegevoegd.

FIGUUR 99: (links) Spanje - Mobiele opberg ruimte gericht naar bezoekers van het strand maken het mogelijk het strand te bezoeken en wanneer nodig wat waardevolle spullen in een locker op te bergen.

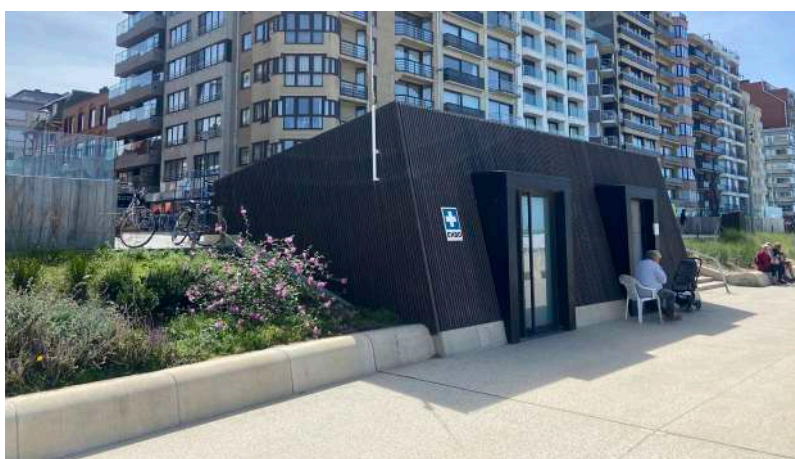
FIGUUR 100: (rechts) Mechelen - Fietshub waar je de fietsbanden kan oppompen of kleine herstellingen kan uitvoeren.

FIGUUR 101: (links) De Panne - Een mobiele cluster zet in op openbare voorzieningen zoals toiletten op het einde en het begin van de zeedijk in eenzelfde herkenbare vormgeving.

FIGUUR 102: (rechts) Heist - Een openbaar toilet aan het strand is zowel in zomer- als wintersetting toegankelijk.

FIGUUR 103: Mariakerke - In de stormvloedkering zitten enkele voorzieningen voor een optimale strandbeleving ingewerkt. In dit hoekje kan je de voeten afspoelen, je fles bijvullen aan een waterkraantje of meteen drinken aan de lavabo bovenaan. Ook de bankjes nabij worden dankbaar benut om de schoenen aan en uit te trekken.

FIGUUR 104: Westende - Voorzieningen langs de zeedijk zijn ingepast in de nieuwe zeedijk. Ze sluiten naadloos aan bij materiaalgebruik en ontwerp van de wandelpromenade.

FIGUUR 105: (links) Zeebrugge - Het badengebouw is door zijn felle kleur een landmark op de zeedijk. Het gebouw bevat tal van publieke voorzieningen, alsook een toeristisch infopunt. De (beperkte) beschikbaarheid van het aanbod ook in het najaar biedt hier evenwel een aandachtspunt.

FIGUUR 106: (rechts) Knokke - De redderspost op het strand t.h.v. het Lichttorenplein trekt de aandacht en dient als landmark langs de zeedijk. Tegelijk bevat het gebouw ook tal van voorzieningen.

FIGUUR 107: Bar Bidon - Gent - Een koffiefar in Gent breidt zijn horeca concept uit met een passie voor fietsen, je kan hier fietsen of fietsaccessoires aankopen, maar ook je fiets herstellen of gewoon een drankje nuttigen. Aan de zeedijken kunnen onderbenutte of leegstaande panden geactiveerd worden voor een fietsconcept. Deze fietshubs kunnen verder versterkt worden door ze te clusteren met aanvullende voorzieningen op schaal van verschillende gebruikers om een totaalbeleving te creëren.

FIGUUR 108: Bicycle Parking Under the Hills by COBE - Denemarken - Een fietshub als aankomstplek biedt een kwalitatieve overdekte parkeermogelijkheid en tilt tegelijk de dijk of het dijklein iets hoger waardoor andere visuele relaties en zichtlijnen ontstaan.

FIGUUR 109: Duinkerke - Dit gebouwtje is uitgewerkt als redderspost. Maar ook zo'n type kleinschalige architecturale toevoegingen kunnen dienen als aankomstplek of voorzieningenhubs aan de zeedijk.

12. Een zeedijk met hoogwaardige beeldkwaliteit en vergroening

Een kwalitatieve zeedijk begint met een zorgvuldige inrichting waarin ontwerp, materiaalkeuzes, beheer en vergroening samenkomen. De ambitie binnen deze bouwsteen is om een omgeving te creëren die uitnodigend en duurzaam is, waarbij de beeldkwaliteit een centrale rol speelt.

Ook het vergroenen van de zeedijk, dijkpleinen en dwarse straten is essentieel. Beplante zones, bomen en andere natuurlijke elementen dragen niet alleen bij aan de visuele aantrekkelijkheid, maar ook aan verkoeling, biodiversiteit en de gehele beleving. Materialen en kleuren moeten in samenhang zijn met deze natuurlijke elementen en zorgvuldig worden gekozen om een harmonieuze uitstraling te garanderen. Omwille van het specifieke kustklimaat zijn hier concrete uitdagingen aan verbonden. Mits een gedegen kennis van robuuste kustbeplanting kunnen ook heel wat soorten hier kansen bieden. De uitdagingen en kansen zijn sterk afhankelijk van het ruimtetype. In de dwarse straten liggen bijvoorbeeld meer opgaven rond wind, zandvang en reliëf, waar beplanting een rol in kan spelen. Bredere straten en de zeedijk zijn dan weer geschikt voor duinachtige vegetatie en hoge bomen, terwijl smalle, beschaduwde dwarse straten een andere benadering vereisen.

Kwaliteitsvolle inrichting betekent ook aandacht voor details: goed geplaatste infrastructuur, zoals zitplekken en verlichting, moet zowel functioneel als esthetisch bijdragen aan de ruimte. Het vermijden van verrommeling en een regelmatig beheer van groene elementen zijn cruciaal om een ordelijk en overzichtelijk straatbeeld te behouden. Architecturale kwaliteit en het beheer van erfgoed versterken verder de unieke en herkenbare identiteit van de zeedijk.

FIGUUR 110: (links) Nieuwpoort - Het kijken op de duinen en de lucht (boven de zee) gaf een aangenaam zichtperspectief. Het ruwe beheer en uitzicht van het duingras wordt herhaald in de bloembakken, en afgewisseld in mindere mate met gecultiveerde planten. Dit gaf een kwaliteitsvol uitstraling in het groenbeeld.

FIGUUR 111: (rechts) Zeebrugge - Je krijgt directe een groene indruk bij aankomst met de trein.

FIGUUR 112: Middelkerke - Op de oudere delen van de zeedijk zorgen groene voortuinen voor wat extra groen in het dijkbeeld.

FIGUUR 113: Zeebrugge - De eenvoudige floorscaping en eenvoud in materiaalgebruik maakt de zeedijk zeer aangenaam. Alle infrastructuur is op een lijn geplaatst. Dit oog voor detail geeft een zekere rust en helderheid aan de zeedijk.

FIGUUR 114: Middelkerke - Het inbrengen van groen zowel op de zeedijk als op de dijkpleinen toont aan hoe dit zowel beeld- als belevingskwaliteit verhoogt. Er ontstaat een diversiteit aan belevenisvolle plekken.

FIGUUR 115: Westende - De vernieuwde zeedijk met wandelpromenade en groenstrook maakt de beleving en het beeld van zeedijk veel kwaliteitsvoller. Er is samenhang in kleuren en materiaalgebruik. De zeedijk voelt open aan door het wegnemen van de harde balustrade. De zeedijk is verzorgd en het groen goed beheerd.

FIGUUR 116: (links) De Panne - De groene inbedding en eenvoudige/transparante inrichting van de strandbar heeft een aangename kwaliteit aan het dijkbeeld.

FIGUUR 117: (rechts) Oostduinkerke - Kleurrijk en goed gevulde bloembakken brengen kleur en groen in het dijkbeeld.

Atelier Romain bv
Dendermondsesteenweg 50
9000 Gent

+32 (0) 9 233 69 76
info@atelierromain.be